

ТОҒЫЗЫНШЫ ЗУЛ- ХИЖЖА – БҰЛ ҰЛЫ АРАФА КҮНІ

اليوم التاسع من ذي الحجة هو يوم عرفة

< Қазақ тілі – Kazakh – كازاخى >

Islamic.kz сайтынан

من موقع Islamic.kz

ТОҒЫЗЫНШЫ ЗУЛ-ХИЖЖА – БҰЛ ҰЛЫ АРАФА КҮНІ

Аллаһ Тағала Арафа күнімен ант етті, ал бұл оның ұлықтығына нұсқайды. Аллаһ былай деді: «Уәделі күнге, куәлік берілген (күнге) және куәлік етуші (күнге) серт» («әл-Буруж» 85: 2-3).

Аллаһтың Елшісі (оған Аллаһтың игілігі мен сәлемі болсын) былай деген: “«Уәделі күн» – бұл Қиямет күні, «куәлік берілген күн» – бұл Арафа күні, ал «куәлік етуші күн» – бұл жұма”. Әт-Тирмизи 3339, әт-Табарани 3458. Шейх әл-Әлбани хадисті хасан деген.

Арафа күні Аллаһ Өз құлдарын Тозақтан босатады және олардың күнәларын кешіреді

Айша Аллаһ Елшісінің (оған Аллаһтың игілігі мен сәлемі болсын) былай дегенін баяндаған: “Аллаһ Өзінің көп құлдарын Тозақ отынан босататын Арафат күніндей басқа күн жоқ. Ақиқатында, Ол (оларға) жақындайды, ал содан соң періштелердің алдында: «Олар нені қалайды?», – деп мақтанады”. Муслим 1348.

Сондай-ақ Әнастан Пайғамбар (оған Аллаһтың игілігі мен сәлемі болсын) Арафа күні: «Әй, Біләл, адамдарды шақыр!», - дегені жеткізіледі. Біләл: «Аллаһ Елшісінің сөзін тыңдаңдар!», - деп (дауыстап хабарлады). Сонда Пайғамбар (оған Аллаһтың игілігі мен сәлемі болсын): “Уа, адамдар! Маған (Жәбірейіл) келіп, Раббымнан сәлем жеткізді де, былай деді: «Ақиқатында, Аллаһ Тағала Арафат пен Маи’арда^[1] және осы маңда тұрғандарды кешірді!»”, - деді. Сол кезде Умар ибн әл-Хаттаб орнынан тұрып: «Уа, Аллаһтың елшісі! Бұл тек біздер үшін бе?!», - деп сұрады. Пайғамбар (оған Аллаһтың игілігі мен сәлемі болсын): «Бұл сендер және сендерден кейін Қиямет күніне дейін болатындар үшін!», – деп жауап берді. Ибн әл-Мубарак. Хадис сахих. Қз.: “Сахих әт-тарғиб” 2/33.

Ең жақсы дұға – бұл Арафа күнгі дұға

Абдуллаһ ибн ‘Амрдан Аллаһ Елшісінің (оған Аллаһтың игілігі мен сәлемі болсын) былай дегені хабарланады: “Ең жақсы дұға – бұл Арафа күнгі дұға, ал мен және (маған дейінгі) пайғамбарлар Арафа күні айтқан ең жақсы дұға бұл: «Жалғыз, серігі жоқ Аллаһтан басқа құлшылыққа лайықты ешбір құдай жоқ! Бүкіл билік және мақтау Оған тән, әрі Ол бүкіл болмыс үстінен құдіретті!»”. Әт-Тирмизи 3585. Хадис хасан. Қз.: “Сахих әт-тарғиб” 1536.

لا إله إلا الله وحده لا شريك له، له الملك وله الحمد وهو على كل شيء قدير

/Лә иләһә иллә-Ллаһ, уахдаһу лә шәрика ләһ, ләһул-мулку уа ләһул-хамд, уа һууа ‘алә кулли шәй-ин қадир/.

Хафиз Ибн ‘Абдуль-Барр былай дейтін: “Бұл хадисте Арафа күнгі дұға басқа уақыттағы дұғадан жақсырақ екеніне нұсқау бар және осында сондай-ақ Арафа басқа күндерден жақсырақ дегенге де нұсқау бар. Әрі осы хадисте Арафа күнгі дұғалардың барлығына немесе олардың көбіне жауап қайырылатынына нұсқау бар. Сондай-ақ осы хадисте Аллаһты зікір етудің ең жақсысы – «лә иләһә иллә-Ллаһ» екеніне нұсқау бар!” Қз.: “әт-Тамхид” 6/41-42.

Имам әл-Баджи былай деген: «Арафа күнгі дұға – ең жақсы зікір, ол үшін берілетін сый-сауап (басқалардан) көбірек, әрі ол қабыл болуға жақынырақ. Хадисте тек қажылық жасаушылар туралы айтылып тұрған болуы әбден ықтимал, өйткені дәл солар Арафа күні дұға етіп жалбарынады». Қз.: “Шарх «әл-Муатта»” 1/358.

Алайда кейбір сәлафтар бұл артықшылық көбірек қажылық жасаушыларға қатысты болғанына қарамастан, тек олармен ғана шектелмейді деп есептеген және қажылық жасамайтындар да Арафа күні мешіттерде Аллаһқа дұға етіп жалбарынулары керек деп санаған. Бұл Ибн Аббастан, Амр ибн Хурайбадан, Хасан әл-Бәсриден, Сәбит әл-Бунаниден, Мухаммад ибн Уәси’адан және Яхья ибн Мә’иннен жеткізілген. Қз.: “әл-Муғни” 2/129.

Зул-хижжа айының алғашқы он күнінің ішіндегі Арафа күнгі ораза ең абзалы болып табылады, әрі бұл үлкен артықшылыққа ие болып, екі жыл барысында істеген күнәлардың өтеуі болады. Абу Қатаданың сөздерінен Аллаһ Елшісінің (оған Аллаһтың игілігі мен сәлемі болсын) былай дегені жеткізіледі: **«Арафа күніндегі ораза өткен әрі осы жылдағы күнәлардың өтеуі болады»**. Муслим 1162.

Бұл хадисте қажылық жасай алмайтындарға ұлы сый-сауап алуға мүмкіндік берген Аллаһ Тағаланың Өз құлдарына деген шексіз рахымы мен жомарттығына нұсқау бар!

Қажылық жасаушы адамға Арафа күні ораза ұстамаған жақсырақ екендігі жайында

Қажылық жасап жүрген адамдарға Арафа күні ораза ұстамаған жақсырақ, өйткені Пайғамбар (оған Аллаһтың игілігі мен сәлемі болсын) қажылық жасағанында бұл күні ораза ұстамаған. Умм Фәдл былай баяндаған: *“Арафат тауында тұратын күні адамдарда Пайғамбардың (оған Аллаһтың игілігі мен сәлемі болсын) ораза ұстаған-ұстамағандығы жайында күмәндар туындады, сонда мен оған сусын алып бардым, ал ол оны ішіп қойды”*. Әл-Бухари 1658.

Икрима былай деп баяндаған: *“Бірде мен Абу Хурайраға кіріп, одан қажылық жасаушы адамның Арафа күні ораза ұстауы туралы сұрадым, сонда ол: «Аллаһтың Елшісі (оған Аллаһтың игілігі мен сәлемі болсын) қажылық жасаушыларға Арафа күні ораза ұстауға тыйым салды», – деп жауап берді”*. Ахмад 2/304, Абу Дауд 2440, әл-Бухари “әт-Тарих” 7/4425.

Бұл деректің сахихтығына қатысты ғалымдардың арасында келіспеушіліктер бар, алайда Ибн Хиббан, Ибн Хузайма, әл-Хаким, әз-Зәһаби және Ахмад Шәкир сынды имамдар оны сахих деген.

Бұл дерек сондай-ақ Умар да, Ибн Умар мен Ибн Аббас та қажылық жасаушының Арафа күні ораза ұстауын сөккендігімен күшейтіледі. Қз.: имам ән-Нәсаи “Сунан әл-кубра” 2823, 2824, ‘Абдур-Раззак “әл-Мусаннаф” 7820.

Имам әз-Зәһаби былай дейтін: *“Қажылардан кім Арафа күні ораза ұстаудың тыйым салынғанын және Пайғамбар да (оған Аллаһтың игілігі мен сәлемі болсын), оның сахабалары да қажылық жасаған кездерінде Арафа күні ораза ұстамағаны туралы хабардар бола тұра, Арафа күні ораза ұстаса, онда бізге белгілі болғаны – оның осы үшін сый-сауап алмайтыны”*. Қз.: “әс-Сияр” 10/684.

[1] Муздалифа алқабында орналасқан тау.